Przedpłata wraz z przesełką pocztową wynosi 5 zł. a. w. rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCYA i Administracya we Lwowie przy ulicy Hetmańskiej l. 12.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 8. i 22. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 10. Dnia 22. maja 1896. XXIII. rocznik.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Teofil Merunowicz.

L. 17.325 / B. K.
L. 930 / Z. S.

We Lwowie, dnia 15. maja 1896.

Do
Szanownych Zarządów Stowarzyszeń związkowych!

Zawiadamiamy WWPanów niniejszem, że pomiędzy Bankiem krajowym a Związkiem stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych zawartym został w sprawie udzielania kredytu stowarzyszeniom związkowym i nadzoru nad Ich czynnościami, układ następującej treści:

1. Bank krajowy otworzy Towarzystwom związkowym kredyt do 2,000.000 złr. za opłatą o $^1/_2$ (pół) od sta niższą, od każdoczesnej stopy eskontowej, w Banku obowiązującej. Kredyt ten udzielany będzie Towarzystwom drogą eskontu weksli, lub też za odpowiedniem ubezpieczeniem na skrypta notaryalne.

2. Do kredytu tego dopuszczone będą: *a)* Towarzystwa, należące do Związku, *b)* jeżeli poddadzą się kontroli tak Związku jak i Banku krajowego — nie tylko pod względem finansowym, ale i pod względem warunków, pod jakimi swym członkom kredytu udzielają. Tylko te Towarzystwa nie mają obowiązku poddawać się kontroli Banku krajowego, które z kredytu Banku krajowego nie korzystają.

3. Kontrola wykonywaną będzie według potrzeby, albo przez delegatów Związku, albo przez urzędników Banku krajowego. Jeżeli jednak miałby być wysłany urzędnik Banku krajowego, ma mu służyć za legitymacyę pismo, wydane przez Związek stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, tak, iż w tym wypadku działałby w charakterze delegata Związku. Urzędnicy Banku krajowego nie będą używani do lustracyi tych Stowarzyszeń, które nie korzystają z kredytu w Banku krajowym.

Bank krajowy zastrzega sobie prawo przed nominacyą lustratora związkowego oświadczyć się, czy się na wybór osoby zgadza. W ogóle Bank działać będzie w sprawach, tyczących lustracyj Stowarzyszeń związkowych, w ścisłem porozumieniu ze Związkiem, natomiast Związek będzie miał obowiązek utrzymywać Bank krajowy w ciągłej ewidencyi toku lustracyj.

4. Kredyt dla Stowarzyszeń udzielany będzie na podstawie uchwał komitetu cenzorów, (§. 95 st. b.) powziętych wspólnie z Dyrekcyą Banku. Ułożona corocznie lista kredytowa dla Stowarzyszeń może w ciągu roku uledz zmianie jedynie za porozumieniem się Dyrekcyi Banku krajowego z komitetem cenzorów. Kredyt ten w granicach ustanowionej listy kredytowej nie ulega cenzurze zwyczajnej Banku po myśli §. 78 st. b. i ma być uważany jako kredyt singularny.

5. Instrukcya VI. została w myśl powyższych zasad zmienioną.

Na podstawie powyższych postanowień, które do wiadomości przyjąć prosimy, nastąpi w miesiącu czerwcu b. r. wymiar kredytu jednolitego dla wszystkich związkowych Stowarzyszeń, za oprocentowaniem obecnie po $4^1/_2$ (cztery i pół) od sta rocznie. Nowy wymiar obowiązywać będzie od 1. lipca 1896.

Z poważaniem

BANK KRAJOWY
Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Dr. Zgórski, Dr. Domaszewski.

ZWIĄZEK STOWARZYSZEŃ
zarobkowych i gospodarczych we Lwowie.

T. Merunowicz, N. Ulmer.

Stowarzyszenia rolnicze.

(Ze sprawozdania rządowego, zawierającego motywa do projektu ustawy o związkach zawodowych rolników, Radzie państwa przedłożonego).

IV.

Jak się wobec tego całego ruchu ku ściślejszej organizacyi rolników i ku stworzeniu jakichś ciał reprezentacyjnych dla nich Galicya zachowywała, to kwestya dla nas najciekawsza. Uwaga dodana do projektowanej ustawy o rolniczych związkach zawodowych, mówi o niej wcale obszernie, wykazując, że w Galicyi od dziesiątków lat czyniło krakowskie Towarzystwo rolnicze usiłowania, aby doprowadzić do obowiązkowych związków gospodarzy rolnych. I tak już w r. 1879 wypracowało to Towarzystwo „projekt ustawy o Izbach rolniczych“. Wedle niego dla zastępywania i strzeżenia interesów gospodarstwa rolnego, lasowego i przemysłu rolniczego miała powstać w Krakowie Izba rolnicza, obejmująca terytoryum 26 powiatów zachodniej Galicyi. Członkowie tej Izby mieli być w części wybierani, w części mianowani. Po dwóch z nich miała wybierać każda Rada powiatowa, i to jednego z wielkiej posiadłości, drugiego z małej, następnie po jednym miało wybierać każde stowarzyszenie czy związek rolniczy, istniejący na terytoryum Izby, i liczący co najmniej 30 uczestników, a wreszcie sześciu członków mianować miał Wydział krajowy. Miała ta Izba mieć prawo nakładania dodatków do podatku gruntowego, a to na opędzenie swoich kosztów, i dodatki te miały państwowe urzędy podatkowe wybierać tak, jak inne daniny dla państwa. Dodatki te nie miały przenosić dwóch centów od jednego złotego podatku.

Motywy tego projektu stwierdzały, że aż nazbyt jest widoczną korzyść i pożytek, wypływające z istnienia jakiegoś organu centralnego, którego przeznaczeniem byłoby popieranie celów i zadań związków lokalnych i rozmaitych stowarzyszeń specyalnych, i pośredniczenie między tymi związkami a władzami państwowymi. Potrzeba takiego organu dawałaby się tem bardziej uczuć, im więcej by takich stowarzyszeń powstawało i im ściślejby one były ograniczone na działalność w pewnej tylko okolicy. Z tegoto powodu stwierdził projekt, że powinna być utworzoną jakaś instytucya, którejby można było powierzyć szczególną pieczę nad sprawami rolnictwa i leśnictwa, a której działalność nie byłaby zawisłą od większego lub mniejszego udziału członków i ich skrupulatności w opłacaniu wkładek, jeno była wzniesioną ponad prądy, w danej chwili w kołach rolników popularne. Podwójny ten cel możliwym jest do osiągnięcia tylko wtedy, jeżeli wybór członków owej Izby będzie się dokonywał tak, aby zapewnić zupełną i sprawiedliwą reprezentacyę interesom rolnictwa, a nie, jak dotychczas w łonie przypadkowo połączonych związków, a dalej, jeżeli Izba owa czerpać będzie fundusze na swoje cele nie z dobrowolnych składek członków, jeno z przymusowych dodatków do podatków, rozłożonych na wszystkich rolników.

W niedługi czas potem, w r 1882, przyznała „*Neue Freie Presse*“ krakowskiemu Towarzystwu rolniczemu zasługę ostrząśnięcia projektu Izb rolniczych z kurzu zapomnienia.

Rozwinęła się nad tym przedmiotem dyskusya w prasie, i uznano powszechnie, że sprawa ta jest nader ważną dla ogółu rolników; przypomniano też, że po raz pierwszy zajmowano się nią w Austryi w r. 1868 przed pierwszym wiedeńskim kongresem rolniczym wiedeńskie Towarzystwo rolnicze uchwaliło wówczas domagać się od kongresu rezolucyi, dowodzącej, że tylko w krajowych Radach rolniczych i w Izbach rolniczych mogą rolnicy znaleść dostateczne poparcie swoich interesów. Rezolucyi takiej nie chciał kongres uchwalić, toteż w dalszym ciągu pozostały dobrowolne Towarzystwa rolnicze organami ministerstwa rolnictwa.

Dopiero w r. 1879, za inicyatywą krakowskiego Towarzystwa rolniczego zalecił drugi kongres rolniczy Towarzystwom rolniczym w Austryi, iżby wzięły pod rozwagę projekty krakowskie. Wówczasto rolnicy dolno-austryaccy oświadczyli się wprawdzie przeciw owym projektom, ale tylko z tego powodu, że według ich zdania dla wprowadzenia ich w życie trzebaby było zmieniać ustawy zasadnicze. Natomiast w motywach potępiono jak najostrzej zasadę niemięszania się rządu w sprawy rolnictwa, a stwierdzono jak najbardziej stanowczo, że owszem rolnictwo jest gałęzią produkcyi, która najtroskliwszej opieki i najskrupulatniejszej kontroli ze strony państwa koniecznie potrzebuje. Nie przecząc zasługom Towarzystw rolniczych, skonstatowano, że działalność ich chroma i chromać musi wskutek małej spójni między ministerstwem, Towarzystwami i oddziałami okręgowemi, i wskazano na dobroczynną działalność rolniczej Rady saskiej, obejmującej cały kraj, złożonej z członków, wybranych przez wszystkich i zastępujących wszystkich rolników w danym okręgu, i dotowanej wreszcie ze skarbu państwowego.

Inicyatywa krakowska poruszyła tedy szerokie koła rolników w Austryi, a ruch wytknięty przez to Towarzystwo wprawdzie powoli, ale tem silniej się zaznaczał. Podnosiły się coraz dobitniejsze w różnych stronach głosy, przemawiające za wprowadze-

niem w życie projektów krakowskich, a jednym z nich — nie najmniej głośnym — był artykuł w organie wiedeńskiego Towarzystwa rolniczego. Artykuł to tem ważniejszy, że redakcya owego czasopisma dotychczzs tj. do r. 1882 była stanowczo przeciwną wszelkim urzędowym i przymusowym stowarzyszeniom rolników — a opinia redakcyi była przecież opinią kierowników całego Towarzystwa — i że autor tego artykułu stanowczo oskarża dzisiejszy ustrój reprezentacyi interesów rolniczych o niedbalstwo.

Towarzystwo krakowskie od owego czasu nie ustało w zabiegach około dopięcia swoich celów. Trzeba było wprawdzie działalności nadać powolniejsze tempo i nie występować gwałtownie, ale raz rzucona myśl kiełkowała i przyjmowała się coraz lepiej w umysłach wybitniejszych rolników, zyskując przez upływ czasu na pogłębieniu i trwałości. Wielu też dawnych przeciwników nawróciło się z czasem do projektów krakowskich, widząc w nich jedyne wyjście z trudnego położenia, w jakiem się rolnictwo — zwłaszcza galicyjskie z wielorakich przyczyn znalazło. Okazało się to najdowodniej, gdy rząd wystąpił z projektem obowiązkowych związków rolniczych.

Krakowskie Towarzystwo rolnicze oświadczyło się stanowczo za projektem rządowym, i w tej myśli oddało bezwarunkowy głos na ostatnim kongresie agrarnym w Wiedniu. Lwowskie natomiast Towarzystwo gospodarskie zgodziło się tylko z szeregiem zastrzeżeń na projekt tworzenia włości czynszowych, sprzeciwiając się związkom rolniczym. Tak ono, jakoteż ogół przeciwników tych związków wychodził z założenia, że zaprowadzenie przymusowych związków rolniczych mogłoby stać się przeszkodą na drodze rozwoju stowarzyszeń dobrowolnych.

O ile wnosić można z treści sprawozdań dziennikarskich z dotychczasowych rozpraw komisyi rolniczej Izby poselskiej Rady państwa, uchwalenie rządowego projektu ustawy o tworzeniu przymusowych związków rolniczych w tej formie, jak zaproponował rząd hr. Badeniego, jest zapewnione. Projekt ten godzi oba systemy: zaprowadza bowiem przymusową organizacyę zawodową rolników, pozostawiając w jej ramach zupełną swobodę działania związkom dobrowolnym.

My z naszego stanowiska witamy również bardzo sympatycznie rządowy projekt ustawy o tworzeniu przymusowych związków rolniczych. Przypuszczamy bowiem, że ta nowa organizacya w każdym razie silniej ożywi i skuteczniejszą będzie otaczała opieką zakładanie stowarzyszeń rolniczych handlowych, produkcyjnych (jak np. mleczarskich i t. p.), dla wspólnego zakupna maszyn, nasion kontrolowanych, nawozów sztucznych i t. d. niż to czynią przestarzałe i w zastoju pogrążone Towarzystwa rolnicze we Lwowie i w Krakowie dla wielkiej własności ziemskiej, albo też niezmiernie luźnie zorganizowane Kółka rolnicze dla małej własności ziemskiej.

Ruch stowarzyszeń.

Do Szanownych Zarządów Stowarzyszeń związkowych!

Równocześnie z okólnikiem do l. 930, zamieszczonym w dzisiejszym numerze „Związku", wysłaliśmy odezwę do l. 938, w sprawie wymiaru kredytu w Banku krajowym, który obowiązywać będzie od 1. lipca b. r.

Wnioski, dotyczące wysokości kredytu, przedstawione być muszą komitetowi cenzorów, poczem Szanowne Zarządy otrzymają zawiadomienie o powziętej uchwale.

Oczekujemy więc odpowiedzi na okólnik do l. 938 **przed 5. czerwca b. r.** i dla uniknięcia nieporozumień, zawiadamiamy, że Stowarzyszenia, które do powyższego terminu odpowiedzi nie nadeszlą, zostaną w liście kredytowej Banku krajowego zupełnie pominięte, jako nie potrzebujące kredytu.

Wydział.

O wystawie wyrobów tkackich i sukienniczych, urządzonej w Rzeszowie w dniach 22. kwietnia do 3. maja 1896 staraniem łańcuckiego Towarzystwa produkcyjnego i handlowego w sali stow. „Gwiazdy" pochlebnie wyraził się tamże wychodzący „Kuryer rzeszowski". A że wystawa ta wyrobów krajowych zasługuje na to, aby kilka słów o niej powiedzieć, dzielimy się tedy z szan. czytelnikami wrażeniem, jakiego doznajemy z owej wystawy.

W obszernej sali stow. rękodziel. „Gwiazda" wzdłuż ścian jak w mozajce przesuwają się przed oczyma najróżnorodniejsze gatunki sukna, zacząwszy od materyi lekkich i kamgarnów; na stole rozłożony obfity zapas kocyków i der na konie. Wierzyć się prawie niechce, że to wyrób krajowy, jedynej w Galicyi szkoły sukienniczej w Rakszawie. Przyznać musimy, że wiele z wystawionych w tym dziale okazów odznacza się prawdziwym smakiem i nader pięknem wykonaniem. Drugą ścianę obszernej sali i stół w pośrodku zajęły wyroby szkoły tkackiej w Łańcucie. Wyroby te dawno już mają ustaloną sławę, bo szkoła wyrabia nie tylko płótna grubsze lecz i bardzo delikatne weby z przędzy belgijskiej, a prócz tego obrusy, serwety i ręczniki z bardzo pięknymi deseniami.

Tak wyroby sukiennicze szkoły rakszawskiej kierowanej przez uzdolnionego technika p. Anczyca jak i wszelakie wyroby szkoły tkackiej w Łańcucie, prowadzonej przez skrzętnego i umiejętnego kierownika p. B.

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych za miesiąc kwiecień 1896.

Stan bierny

Tow. zaliczkowe w	Stan udziałów i funduszu rezerwowego (wł. majęt.) z końcem miesiąca zł.	ct.	Wkładki oszczędności: Stan na początku miesiąca zł.	ct.	Włożono w ciągu miesiąca zł.	ct.	Wyjęto w ciągu miesiąca zł.	ct.	Stan z końcem miesiąca zł.	ct.	Pożyczki zaciągnięte: Stan na początku miesiąca zł.	ct	Zaciągnięte w ciągu miesiąca zł.	ct.	Spłacone w ciągu miesiąca zł.	ct	Stan z końcem miesiąca zł.	ct.	Saldo rachunku Banku krajowego zł.	ct
Bełzie	22818	54	31449	41	280		158	15	31571	26	18550		3950		2750		19750			
Białej Stow. p. i o. Wz. p.	17667	15	52406	11	1798		2340	76	51863	35	18136	38	3884		4164		17856	38		
Bieczu Tow. wz. kred.	17281	22	41227	72	1053	77	1349	34	40932	15	15537	73	3471		3503		15505	73	1291	44
Bochni	23975	39	43786	54	3500	55	3395		43892	09	3150		2550		3150		2550			
Bołszowcach B. z	14991	90	16943	60	3795	45	2350	55	18388	50	10757		2768		3625		9900			
Bołszowcach K. z. „Nadz.“	5411	99	4882	82	354	60	145	76	5091	66	4900		3700		1800		6800			
Borszczowie P. k. z. i oszcz.	7617	86	6975	33	3330	61	1190	61	9115	33	8325		1240		1850		7715		567	11
Brzostku	4422	95	9357	54	695		180		9872	54	11579	33	1823		2420		10982	33		
Brzozowie	33871	72	207175	79	6922	70	2630	47	211468	02										
Cieszanowie	19154	79	58505	06	473	80	1757	25	57221	61	24000		9100		7200		25900		1323	96
Czortkowie	19003	96	55652	39	7827	35	4214	22	59265	52									1392	86
Dąbrowie	100461	42	181793	90	9680	70	7198	60	184276		56289	44	10657	93	10458	98	56488	39		
Dębicy T. wz. kr.	49447	74	204202	08	11847	47	16209	79	199839	76	36152		15950		11275		40827		14205	69
Delatynie B. z. „Nadz.“	8523	95	5152	92	545	45	791	61	4906	76	8964	39	3469		1896	39	10537			
Dobczycach St. p. i o. Wz. p.	7716	51	14240	14	35		176	10	14099	06	15300		800		800		15300			
Dobromilu	39641	14	52286	12	2977	16	1647	37	53615	91	1000						1000		578	34
Drohobyczu	56782	12	217531	71	3861	18	7459	93	213932	96										
Dubiecku	20328	34	57037	36	1296		1606	52	56726	84	18287		6960		4192		21055			
Dukli	22730	63	60555	81	1574		233	68	61896	13	14553		5172		3100		16625		1167	62
Dynowie	13040	46	61899	12	1437	34	825	59	62510	37	10037				554		9483			
Frysztacie B. r.	6404	63	86864	10	7122	26	3124	37	90861	98										
Głogowie	46430	94	167451	80	5592	21	3193	34	169850	67	21741	52	1050		1000		21791	52		
Glinianach	60901	22	85177	53	5145	68	2940	92	87382	30	34399	61	11379	69	12776	93	30002	37	3008	02
Gorlicach	138766	71	485666	89	37227	43	59630	91	463263	41	281153	31	291891	04	241667	99	331376	36		
Grybowie	38964	38	180809	37	1483	30	1073	98	181218	69	11480				480		11000			
Husiatynie	9496	51	39836	65	2328	36	355		41810	01	12040				570		11370		1389	34
Jaśle	86230	49	232629	33	7798	56	8371	90	232055	99	100061		28537		31606		96992		854	32
Jaworowie	44977	01	140045	76	11832	18	5653	78	120224	16	53780		26350		28000		52130		1485	35
Jaryczowie nowym K. z.	6416	75	697	06	113				810	06	5330		7835		7412	71	5752	29		
Jordanowie St. p. „Pr. i o.“	30110	41	54024	90	682	51	1153	05	53554	39										
Kalwaryi zebrz. St. o. i poż.	5634		12662	11	4320	53	270		16712	64										
Kałuszu	29608	31	50539	50	1192	88	1234	28	50498	10	21200		5860		5100		21960			
Kamionce strum.	27804	17	78150	68	5182	23	5025	83	78287	08	16500		5500		10500		11500		1218	89
Kolbuszowie „Szcz. Boże“	30909	09	71499	21	2612	13	1851	29	72260	05	14600		1800		2000		14400			
Komarnie	41285	98	72367	02	6958	23	4173	65	75151	60	20050		10150		7950		22250			
Krakowie	117374	25	343497	62	24904	76	32365	15	336037	23	160114		63832	17	54732		169214	17		
Krynicy St. poż. i oszcz.	18480	05	80551	98	6885	70	8461	54	78976	14	15750		6150		3400		18500			
Kulikowie K. z. „Nadz.“	12795	15	8777	08	277	25	691	17	8363	16	21300		2000		800		22500			
Limanowej T. z. i o. wł. z.	76505	28	126998	14	12488	57	2613	90	136872	81	79892	44	25735	47	28884	80	76743	03	1106	01
Lisku	41039	12	227844	98	13617	59	11435	65	230026	92	60152	54	32143	76	29897	92	62398	38	985	38
Lubaczowie	11862	45	19825	84	1801		358	36	21268	48	13347		2145		2315		14177			
Lubaczowie T. kr. miej.	38200	07	33014	10	2815	80	3392	83	32437	07	3037	83	3132	75	900		5270	58		
Lwowie B. z.	186591	74	615249	31	50587	35	42156	10	623680	56	550124	14	205500		194573	50	561050	64		
„ T. wz. kr.	68521	09	67906	31	3697		9794	35	61808	96	48891	48	24541		17874	48	55558			
„ T. z. urz. poczt.	40260	02	27763	65	1928	96	838	98	28853	63	29900		12000		12400		29500			
„ Pow. T. z.	19903	61	53607	47	651	66	1620	05	52639	08	19350				1050		18300			
„ Związek kr.	19105		3764	18	988	09	546	02	4206	25	78929	18	26863	42	20066		85726	60		
„ Tow. esk. i zal.	32455	96	17429	79	3000		810	50	19619	29	12716	91	7798	24	4146	97	16368	18		
Makowie st. poż. „Wz. p.“	76116	23	143176	55	11222	86	4129	17	150270	24										
Milówce St. o. i p. „Opat.“	21092	52	39371	37	491		938	99	38923	38	13895		2660		1530		15025			

Stan czynny

Tow. zaliczkowe w	Saldo odsetek z końcem miesiąca zł.	ct.	Reszta pozycyi stanu biernego z końcem miesiąca zł.	ct	Pożyczki udzielone: Stan na początku miesiąca zł.	ct	Spłacono w ciągu miesiąca zł.	ct	Udzielono w ciągu miesiąca zł.	ct.	Stan z końcem miesiąca zł.	ct.	Koszta złoż. ruchomości i adm. z końcem miesiąca zł.	ct.	Reszta pozycyi stanu czynnego z końcem miesiąca zł.	ct.	Gotówka z końcem miesiąca zł.	ct
Bełzie			1056	10	53639	53	2086	71	2829		54381	82	506	82	19776	65	530	61
Białej Stow. p. i o. Wz. p.	2068	24	69	38	80150	65	9408	20	10127		81169	45	1104	68	6449	95	800	42
Bieczu Tow. wz. kred.					56936	87	7076	76	7021		56881	11	547	43	17322	59	259	41
Bochni	2315	11	1259	21	70054	59	11898	25	11358	93	69515	27	752	12	2632	18	1092	23
Bołszowcach B. z	1026	72	203	25	36275	61	7851	84	8395		36818	77	999	65	6339	61	352	34
Bołszowcach K. z. „Nadz.“	424	91	2020	70	12668	81	1503	89	4095		15259	92	281	40	4133	02	74	92
Borszczowie P. k. z. i oszcz.	560	97	402	49	23236	09	2149	20	4122	25	25209	14	538	36	11	03	220	23
Brzostku	644	24	5	15	24872	50	7872		7765		24765	50	510	86	82		568	85
Brzozowie	8421	86	4855	19	239100	83	20452	70	24715		243363	13	1332	21	12322	31	1599	14
Cieszanowie	126	87	1119	24	84516	86	1819	71	1295		83992	15	1801	75	18024	75	1027	81
Czortkowie	2572	34	1732	14	72814	84	7967	16	11078	84	75926	52	619	99	1817	99	5602	32
Dąbrowie	6367	26	7055	83	325564	04	22638	44	22506	15	325431	75	2671	79	23430	27	3115	09
Dębicy T. wz. kr.	10007	39	7317	16	307660	49	76235	24	77600	30	300025	55	1909	98	4626	45	6082	76
Delatynie B. z. „Nadz.“					14910	80	2565	99	4364		16708	81	312	10			102	51
Dobczycach St. p. i o. Wz. p.					33915	77	1921		1568		33562	77	935	60	2486	67	130	53
Dobromilu	2686	90	770	80	89174	37	3763	61	5136		90546	76	719	47	5996	79	1030	08
Drohobyczu	6071	58	2753	12	259795	13	42046	33	35301		253049	80	2037	18	16523	84	7928	96
Dubiecku	1202	50	1288	05	94343	91	5942	58	9443		97844	33	1012	91	694	62	1048	87
Dukli	354	24	22	93	96118	87	9314	62	13203		100007	25	1223	66	1010	91	554	73
Dynowie	1398	62	1307	12	86695	99	2971		2580		86304	99	360	04	701	95	373	09
Frysztacie B. r.	2158	49	45	38	87147		1174		3440		89413		953	47	6926	88	2177	14
Głogowie	6042	83	265	70	224610	25	9511		14124		229223	25	661	96	12600		1896	45
Glinianach	4818	10	2275	57	169175	57	40613	97	41007	34	169568	94	2711	23	18170	28	937	13
Gorlicach	20096	14	13261	79	877511	88	350227	54	353199	91	880484	25	4088	57	59478	67	22712	92
Grybowie					220259	49	1135	37	900		220024	12	617	55	9495	78	1045	62
Husiatynie	2277	22	1906	51	59991	91	6873	79	18460		61578		773	77	3616	15	2281	55
Jaśle	7412	18	59348	43	377042	15	71965	08	71979	40	377056	47	2518	66	101027	04	2291	24
Jaworowie			1511	42	200975	05	17238	40	20595		204331	65	2609	92	11020	21	2366	16
Jaryczowie nowym K. z.	436	32	304	84	11980	48	1269	99	1012	50	11722	99	347	47	1428	11	221	69
Jordanowie St. p. „Pr. i o.“	3997	86	34	55	75612		5759		5035		74888		705	71	12993	17	486	99
Kalwaryi zebrz. St. o. i poż.	1637	34	83	55	16950		40		4930		21840		402	80			1824	73
Kałuszu			1955	66	89437	62	4139	12	4729	12	90027	62	1144	39	12054	08	795	98
Kamionce strum.	3047	23	5292	41	120410	36	3587	71	4606		121428	65	1334	88	3512	78	873	47
Kolbuszowie „Szcz. Boże“	2923	81	4655	58	120045	82	11581	23	11170		119634	59	488	77	3115	14	1910	06
Komarnie	2776	28	2244	96	119295	29	4344	46	7052		122002	83	2021	40	18661	40	1023	19
Krakowie	13424	08	8853	83	576794	23	164576	08	174448	50	586666	65	4768	33	39266	11	14202	47
Krynicy St. poż. i oszcz.	1277	52			113775	89	9479		10145	57	114452	46	1055	72	874	14	851	39
Kulikowie K. z. „Nadz.“			425	93	37253		1095		1882		38684		1147	99	4030	67	221	58
Limanowej T. z. i o. wł. z.	4617	31	2266	22	281801	90	48128	75	53684	83	287357	98	1630	47	7380	90	1741	31
Lisku	9426	20	2538	06	328927	70	36581	02	43572	22	335918	90	1427	48	8285	28	782	41
Lubaczowie	957	17	1176	29	45253	50	1573	50	3645		47325		473	38	1472	45	170	56
Lubaczowie T. kr. miej.	757	96			75547	49	8710	50	6270		73106	99	597	32	2610	92	350	45
Lwowie B. z.	28792	91	6120	90	1328070	44	335245	52	360357	38	1353182	30	8937	57	39940	69	4176	19
„ T. wz. kr.	633	91			181454	85	37560	29	36988	40	180882	96	1927	34	2961	31	750	35
„ T. z. urz. poczt.	1963	50	69	80	98556	27	9397	70	9270	81	98429	38	1011	96	809	48	396	13
„ Pow. T. z.					79956		1848	50	1816	50	79924		2743	48	6973	59	1201	61
„ Związek kr.	1867	24			94757	04	24228	78	26941	81	97470	07	2191	73	5300		5943	29
„ Tow. esk. i zal.	1573	42	4491	52	53908	56	8944	04	12678	18	57642	70	1995		45421	32	6469	35
Makowie st. poż. „Wz. p.“	10015		131	16	176224	21	11830	37	22590	19	186984	03	2236	62	45551	70	1760	60
Milówce St. o. i p. „Opat.“	1077	87	572	05	58254	70	996	50	2215		59473	20	1895	10	15249	20	73	32

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych za miesiąc kwiecień 1896.

Stan bierny

Tow. zaliczkowe w	Stan udziałów funduszu rezerwowego (wł. majątk.) z końcem miesiąca zł. ct.	Wkładki oszczędności: Stan na początku miesiąca zł. ct.	Wkładki oszczędności: Włożono w ciągu miesiąca zł. ct.	Wkładki oszczędności: Wyjęto w ciągu miesiąca zł. ct.	Wkładki oszczędności: Stan z końcem miesiąca zł. ct.	Pożyczki zaciągnięte: Stan na początku miesiąca zł. ct.	Pożyczki zaciągnięte: Zaciągnięto w ciągu miesiąca zł. ct.	Pożyczki zaciągnięte: Spłacone w ciągu miesiąca zł. ct.	Pożyczki zaciągnięte: Stan z końcem miesiąca zł. ct.	Saldo rachunku Banku krajowego zł. ct.
Mielcu	18372 66	71027 85	11940 19	3694 55	79273 49	8000	3000		11000	1192 27
Mikołajowie K. z.	4560 45	3173 28	20	20	3173 28	11660	1940	2230	11370	
Mościskach	42264 31	90405 85	1807 04	1736 04	90476 85	26036	11939	12013	25962	1356 15
Mszanie dolnej	2999 80	8260 91	68 51	549 18	7780 24	3000	2000		5000	
Nadwórnie K. z.	45562 63	38560 67	3085 12	354 25	41291 54	43486 25	14214 94	12798 44	44902 75	1053 71
Obertynie Kasa zal. i oszcz.	5634 72	11384 39	135	130 10	11389 29	6421	7	115	6313	
Oświęcimie T. oszcz. i poż.	101583 47	288839 46	10626 63	16792 30	282673 79	7300	16700	3000	21000	1096 60
Pilźnie St. oszcz. i poż.	14026 47	66968 55	3108 65	1993 09	68084 11	9606 01	734	574	9766 01	
Podgórzu St. p. i o. Wz. p.	82310 17	405531 70	22623 56	16581 10	411574 16	50983	10867	12790	49060	
Podhajcach	30127 13	47818 66	4314	2115 40	50047	23500		500	23000	2065 33
Radomyślu St. o. i poż.	7880 44	14435 75	1218 76	2784 34	12870 17	11324	2707	3056	10975	
Radymnie K. z	10799 72	15653 29	114	708 87	15058 42	12415	6050	5830	12635	
Radziechowie	68954 34	150640 34	5234 83	3596 28	152278 89	31500			31500	3792
Rawie ruskiej K. z. i o.	6374 18	27681 60	493 06	990 62	27184 04	3800			3800	1000
Rozdole	4371 24	4570 89	222	115 93	4676 96	8400			8400	
Rudkach	23602 84	61904 06	2050 71	1907 67	62047 10	12700	1500	1400	12800	
Rymanowie	22046 27	154516 23	10483 96	2162 63	162837 56	13928 75		2800	11128 75	
Samborze K. z. rz. i rol.	2747 22	9975	2926 76	1282	11620 26	3000	1125		4125	
Sieniawie	28558 81	39928 96	1755 20	625 35	41058 81	3000			3000	
Skałacie Tow. z. i kr.	36151 71	29315 17	5051 91	769 32	33597 76	57595	17070	15350	59315	
Sokalu	36501 97	125415 02	5294 03	4992 69	125716 36	32569 26	3500	1500	34569 26	1572 85
Stanisławowie T. wz. kred.	75527 34	203268 20	19421 92	25805 33	196884 79	49359 68	26844	19288	56915 68	
„ B. z.	57103 15	103212 33	4028 93	10007 51	97233 75	118574 50	39374	36330	121618 50	6103 48
Strusowie K. oszcz. i poż.	9726 25	31063 84	2746 75	2415 12	31395 47	3666		75	3591	
Stryju	46636 91	93019 86	4412 88	10305 14	87127 60	9000	9000	3000	15000	408 95
Szczercu	8944 65	10327 51	354	422 15	10259 36	12643			12643	
Tłumaczu st. kr. „oszcz."	24947 69	85254 25	8394 79	7508 65	86140 39	9390		2565	6825	
Turce	9680 51	38796 51	828 14	778 94	38845 71	12756 47	5291	5121 47	12926	1004 80
Ustrzykach dol. T. zalicz.	6302 09	17536 18	3497 25	1940	19093 43	8925	2960	2055	9830	
Zaleszczykach T. kr.	870 64	1668 75	9	100	1477 75					
Zbarażu	40298 39	44301 44	1147	1305 93	44142 51	14850	2000	1050	15800	1914 36
Złoczowie	94984 21	185164 84	7979 64	5062 23	188082 25					2918 62
Żółkwi	45416 73	62140 39	855	85 97	62909 42	51475	7900	5525	53850	2014 08

Stan czynny

Tow. zaliczkowe w	Saldo odsetek z końcem miesiąca zł. ct.	Reszta pozycyi stanu biernego z końcem miesiąca zł. ct.	Pożyczki udzielone: Stan na początku miesiąca zł. ct.	Pożyczki udzielone: Spłacono w ciągu miesiąca zł. ct.	Pożyczki udzielone: Udzielono w ciągu miesiąca zł. ct.	Pożyczki udzielone: Stan z końcem miesiąca zł. ct.	Koszta założ., ruchomości i adm. z końcem miesiąca zł. ct.	Reszta pozycyi stanu czynnego z końcem miesiąca zł. ct.	Gotówka z końcem miesiąca zł. ct.
Mielcu	1401 63	2029 37	91720 08	3839 88	11285 49	99165 69	648 41	6510 28	6948 04
Mikołajowie K. z.	10 93	427 87	18564 87	2854 66	2560	18270 21	229 91	871 95	170 46
Mościskach		2167 26	141513 69	13030 42	12668	141151 27	2433 95	16207 04	2434 31
Mszanie dolnej	451 82	39 73	14028 08	213 59	382	14196 49	340 96	49 87	1683 77
Nadwórnie K. z.	352 87		97833 21	13628 82	16822 19	101026 58	660 58	27947 08	529 26
Obertynie Kasa zal. i oszcz.	920 94	389 50	23210	5812	5819	23217	1043 10	203 22	182 13
Oświęcimie T. oszcz. i poż.	11627 74	9158 96	373268 52	9547 63	20752	384472 89	1538 64	33982 57	7146 46
Pilźnie St. oszcz. i poż.	2071 07	1679 95	90051	6911	9237	92377	1157 54	2009 34	83 73
Podgórzu St. p. i o. Wz. p.	17476 57	1120 40	542070 76	95173 33	104736 90	551634 33	3695 79		6211 18
Podhajcach	3667 02	3396 93	100964 19	4566 59	7990	104387 60	703 53	3225 37	3986 91
Radomyślu St. o. i poż.			29173 50	4049	4032	29156	575 94	1199 89	793 78
Radymnie K. z	681 57	236 60	35375 38	4113 37	4960	36222 01	581 34	1955 25	852 71
Radziechowie	4883 38	4639 99	250086 44	14035 94	11540 87	247591 37	1850 98	11741 18	4865 07
Rawie ruskiej K. z. i o.	1363 43	586 40	38416 51	1858 98	2890	39447 53	422 95	13 75	423 82
Rozdole	86 81	167 63	15611 65	322 99	493	15781 66	554 84	1274 31	91 83
Rudkach	871 19	506 25	90407 21	4683 80	5178	90901 41	1614 13	5992 01	1319 83
Rymanowie	6339 53	847 60	182924 16	10880 10	18068	190112 06	980 09	6767 50	5340 06
Samborze K. z. rz. i rol.	514 28		15299 50	987 84	3857	18168 66	436 16	300	101 94
Sieniawie	2207 43	1146 31	72246 26	1937 11	2225	72534 15	579 78	665 27	2192 71
Skałacie Tow. z. i kr.	3126 89	970 56	115646 15	15823 46	19760	119582 69	152	9711 15	3716 08
Sokalu		2262 83	153124 49	13869 05	19770 33	159025 77	1009 24	40270 16	318 10
Stanisławowie T. wz. kred.	8890 37	2056 22	312935 27	57937	62753 34	317751 61	2096 89	18047 23	2378 71
„ B. z.	3833	2354 86	246647 54	46508 95	44633 81	244772 40	4218 63	33959 16	5296 56
Strusowie K. oszcz. i poż.	2279 42		45313 15	2622 71	3097	45787 43	663	21 47	520 27
Stryju	4090 25	4791 53	138025 50	11746 57	11355 60	137634 53	1649 73	17038 95	1732 03
Szczercu	123 44	322 62	31453 09	597 75	481	31336 34	236 34	633 87	86 52
Tłumaczu st. kr. „oszcz."	2598 99	794 99	107943 89	21119 38	22894 15	109718 66	477 22	9910 14	1201 04
Turce	843 06	296 59	61037 19	6301 62	6491 26	61226 83	1494 22	367 91	511 71
Ustrzykach dol. T. zalicz.	434 57	64 29	31270 22	1873 39	4986	34382 83	366 07	603 18	372 30
Zaleszczykach T. kr.	143 70	13	1963 21	53 22		1909 89	156 84	185 23	240 26
Zbarażu	1621 45	6616 23	101587 43	4593 23	4952	101946 20	797 64	4177 92	3471 17
Złoczowie	5037 67	246509 43	8163 47	8959	247304 96	1629 16	22061 11	16533 08	3494 44
Żółkwi		1833 21	148969 41	5872	10635	153732 41	2811 56	8379 58	1099 89

Pyptiuka, który na wystawie z całą gotowością i uprzejmością pełnił obowiązki cicerona, cieszą się zasłużonem uznaniem, a dowodem tego złoty medal, który Towarzystwo produkcyjne i handlowe otrzymało na wystawie lwowskiej. Na wystawie rozsprzedano znaczną ilość wyrobów tkackich i sukienniczych. Obecnie Wydział krajowy rozszerzył szkołę sukienniczą, która posiada już 40 warsztatów, Towarzystwo zaś rozszerzyło fabrykę i zaopatrzyło ją w ulepszone maszyny pomocnicze. Towarzystwo rozwija się ciągle. Za rok ubiegły wypłaciło członkom swoim 10% dywidendy.

Kto złoży 1 zł. wpisowego i zakupi najmniej jeden udział, wynoszący 20 zł., zostaje członkiem Towarzystwa. Udział ten można spłacić miesięcznemi ratami po 1 zł.

Kto istotnie kocha swoją ojczyznę ten nie powinien się nigdy uchylać od popierania przemysłu krajowego stanowiącego dźwignię dobrobytu narodu. Obowiązkiem zaś każdego jest pouczanie bliźnich o tym moralnym obowiązku, od spełnienia którego zależy dobrobyt i szczęście kraju oraz stopień dojrzałości politycznej narodu. Popierajmy tedy przemysł krajowy, a damy dowód, że nie jesteśmy własnej narodowości nieprzyjaciółmi. *L—a.*

Historyczny kalendarz Stowarzyszeń w Niemczech, za miesiąc maj. (Ułożony przez J. Jagera — wyjątek z „Blatter für Genossenschaften" nr. 19. z dnia 9. maja 1896 r.):

8. maja 1848. Miasto obwodowe Delitzsch — wybiera Szulzego z Delitzsch, posłem na walny sejm niemiecki.

10. maja 1850. W Delitzsch zostało pierwsze Towarzystwo zaliczkowe przez Szultzego założonem — Troitzsch z Delitzsch, staje się wkrótce po założeniu Towarzystwa jednym z czynnych współpracowników tegoż.

10. maja 1854. F. W. Raiffeisen zakłada „Towarzystwo dobroczynności" w Heddesdorfie.

25. maja 1863. Szultze z Delitzsch ogłasza drukiem swoich sześć wykładów odczytanych w berlińskiem Stowarzyszeniu robotników, pod tytułem: „Ustęp do niemieckiego katechizmu dla robotników". (Lipsk — drukiem Ernesta Keila).

22. maja 1865. Szultze z Delitzsch krytykuje w radzie państwa nadzwyczaj ostro, założone przez prezydenta ministrów Bismarka na wzór Lasalla „Towarzystwo produkcyjne", subwencyonowane przez rząd.

1. maja 1866. Stowarzyszenia Berlina, na jednem ze swoich zgromadzeń wypowiadają życzenie, by pruska rada państwa nie potwierdziła żadnego projektu prawnego, oddającego Towarzystwa pod wpływ władz administracyjnych i policyjnych.

1. maja 1871. Związkowy bank niemiecki Soergel-Parissius i Spółka (komandyta) rozpoczyna swą działalność z kapitałem mniej więcej około 371.000 zł.

18. maja 1873. Wprowadzenie ustawy o stowarzyszeniach w Belgii, która biorąc za podstawę nieograniczoną porękę — uznaje za prawną także i inną (porękę).

18. maja 1873. Szulze z Delitzsch ogłasza drukiem swoje dzieło: „Stowarzyszenia w pojedynczych gałęziach przemysłowych“.

8. maja 1891. Patron Związku polskich stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych ksiądz Szamarzewski z Ostrawy umarł. Jego zastępcą wybrano księdza Wawrzyniaka ze Śremu.

18. maja 1895. Z inicyatywy rządu zwołano konferencyę, celem omówienia planu założenia w Prusiech, państwowego kredytowego banku centralnego („Pruska centralna Kasa związkowa“).

Bilansy stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych za rok 1895.

33. Maryampol. Kasa zaliczkowa. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: z rachunku odsetek 712·46. Straty: z rachunku kosztów administracyi i podatków 240·13, do rachunku bilansu: saldo za r. 1895 472·33; razem 712·46. *b) Bilans.* Stan bierny: z rachunku udziałów 6.319·54, z rachunku wkładek na rachunek bieżący 7.051·92, z rachunku odsetek (naprzód pobranych) 54·83, z rachunku funduszu rezerwowego 2.230·92, z rachunku niepewnej kwoty 13·54, z rachunku strat i zysków 472·33; razem 16 143·08. Stan czynny: z rachunku pożyczek 15.034·—, z rachunku odsetek zaległych (zwłoki) 219·22, z rachunku lokacyi 400·—, z rachunku kasy 489·86; razem 16.143·08.

34. Mikołajów. Kasa zaliczkowa „Nadzieja“. *a) Rachunek strat i zysków.* Winien: z rachunku odsetek 954·03. Ma: z rachunku kosztów urządzenia i ruchomości 658·55, do rachunku bilansu: saldo na rok 1896 295·48; razem 954·03. *b) Bilans.* Stan bierny: z rachunku udziałów 3.295·04, z rachunku wkładek na rachunek bieżący 3.310·—, z rachunku długów zaciągniętych 11.180·—, z rachunku odsetek (naprzód pobranych) 234·73, z rachunku funduszu rezerwowego 998·31, z rachunku funduszu możliwych strat 25·76, z rachunku strat i zysków 295·48; razem 19.339·32. Stan czynny: z rachunku pożyczek 17.701·89, z rachunku odsetek naprzód zapłaconych 52·02, z rachunku odsetek zaległych (zwłoki) 787·31, z rachunku zaliczek procesowych 223·31, z rachunku lokacyi 290·03, z rachunku kasy 284·76; razem 19.339·32.

35. Lwów. Towarzystwo zaliczkowe urzędników pocztowych. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski. z rachunku odsetek 4.300·99, z rachunku funduszu rezerwowego 172·—; razem 4.472·99. Straty: z rachunku kosztów urządzenia i ruchomości 18·87, z rachunku kosztów administracyi i podatków 2.608·42, do rachunku bilansu: saldo na r. 1896 1.845·70; razem 4.472·99. *b) Bilans.* Stan bierny: z rach. udziałów 36.649·30, z rachunku wkładek na rachunek bieżący 26.215·56, z rachunku długów zaciągniętych 31.500·—, z rachunku odsetek (naprzód pobranych) 1.723·74, z rachunku funduszu rezerwowego 4.697·18, z rachunku strat i zysków 1.845·70; razem 102.631·48. Stan czynny: z rachunku pożyczek 98.412·71, z rachunku odsetek naprzód zapłaconych 185·55, z rachunku odsetek zaległych (zwłoki) 2.190·03, z rachunku kosztów ruchomości 169·87, z rachunku zapasu druków 102·57, z rachunku zaliczek procesowych 712·54, z rachunku kasy 858·21; razem 102.631·48.

36. Brzeżany. Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: z rachunku odsetek 6.019·19. Straty: z rachunku ruchomości i urządzenia 85·46, z rachunku administracyi 1.746·21, do rachunku bilansu: saldo za rok 1895 4.187·52; razem 6.019·19. *b) Bilans.* Stan bierny: z rach. udziałów 26.477·96, z rachunku wkładek oszczędności 97.036·94, z rachunku długów zaciągniętych 11.068·48, z rachunku odsetek naprzód pobranych 3.021·57, z rachunku funduszu rezerwowego 6.044·86, z rachunku Banku krajowego 2.826·49, z rachunku zysków i strat 4.187·52; razem 150.663·82. Stan czynny: z rachunku pożyczek 143.710·92, z rachunku odsetek naprzód zapłaconych 91·62, z rachunku odsetek zaległych (zwłoki) 4.921·23, z rachunku ruchomości i urządzenia 350·31, z rachunku kosztów procesowych 176·08, z rachunku kasy dnia 31. grudnia 1895 1.413·66; razem 150.663·82.

37. Stanisławów. Towarzystwo wzajemnego kredytu mieszczan. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: z rachunku odsetek 9.166·01. Straty: z rachunku kosztów urządzenia i ruchomości 48·26, z rachunku kosztów administracyi i podatków 4.358·59, do rachunku bilansu: saldo na rok 1896 4.759·16; razem 9.166·01. *b) Bilans.* Stan bierny: z rach. udziałów 62.938·42, z rachunku wkładek na rachunek bieżący 175.189·67, z rachunku długów zaciągniętych 69.108·34, z rachunku odsetek (naprzód pobranych) 2.590·29, z rachunku funduszu rezerwowego 9.462·59, z rachunku funduszu możliwych strat 500·—, z rachunku strat i zysków 4.759·16; razem 324.548·47. Stan czynny: z rachunku pożyczek 295.479·60, z rachunku odsetek naprzód zapłaconych 406·37; z rachunku odsetek zaległych (zwłoki) 544·47, z rachunku kosztów ruchomości 434·32, z rachunku kosztów nieruchomości 17.318·34, z rachunku zaliczek procesowych 54·71, z rachunku lokacyi 254·46, z rachunku kasy 10.056·20; razem 324.548·47.

Z I. Związkowej Drukarni we Lwowie, ul. Lindego l. 4.